

**ЛЬВІВСЬКА КОМЕРЦІЙНА АКАДЕМІЯ  
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ**

**Кафедра бухгалтерського обліку**

**Кафедра аудиту**

**МАТЕРІАЛИ**

**VII науково-практичної конференції студентів,  
аспірантів та молодих вчених**

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ:  
СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Львів, 20-21 квітня 2012 року**

**Львів**

**Видавництво Львівської комерційної академії  
2012**

Бухгалтерський облік, аналіз і контроль: стан, проблеми та перспективи розвитку: Збірник матеріалів VII науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Бухгалтерський облік, аналіз і контроль: стан, проблеми та перспективи розвитку». - Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2012. - 264 с.

У збірнику представлені тези доповідей, які оприлюднені на VII науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Бухгалтерський облік, аналіз і контроль: стан, проблеми та перспективи розвитку», що відбулась у Львівській комерційній академії 20-21 квітня 2012 року.

Збірник розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читачий загал.

#### ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

|                  |                                                                                                                                                                |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Куцик П.О.       | голова оргкомітету, професор, перший проректор Львівської комерційної академії                                                                                 |
| Шевчук В.О.      | професор, проректор з наукової роботи Львівської комерційної академії                                                                                          |
| Рудницький В.С.  | професор, завідувач кафедри аудиту Львівської комерційної академії                                                                                             |
| Бачинський В.І.  | доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Львівської комерційної академії                                                                               |
| Герасименко Т.О. | доцент, директор Інституту економіки та фінансів Львівської комерційної академії                                                                               |
| Корягін М.В.     | доцент кафедри бухгалтерського обліку Львівської комерційної академії                                                                                          |
| Душко З.О.       | доцент кафедри аудиту Львівської комерційної академії                                                                                                          |
| Чік М.Ю.         | аспірант кафедри бухгалтерського обліку Львівської комерційної академії                                                                                        |
| Краєвський С.Б.  | студент напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит", голова Студентського наукового товариства Інституту економіки та фінансів Львівської комерційної академії |
| Мельничук С.Ю.   | студент напряму підготовки 6.030509 "Облік і аудит", голова профкому студентів Львівської комерційної академії                                                 |

© Колектив авторів  
© Львівська комерційна академія,  
2012

#### ЗМІСТ

|     |                                                                                                                                                      |    |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.  | Канцедал Н. А. Критерії визнання документа первинним.....                                                                                            | 8  |
| 2.  | Пономаренко О. Г. Аудит: формально-структурний аналіз терміну.....                                                                                   | 9  |
| 3.  | Леско І.О. Надання інформації про знання у звітності підприємства.....                                                                               | 11 |
| 4.  | Біляр А.І. Стратегічна оцінка вартості бізнесу.....                                                                                                  | 12 |
| 5.  | Бондар А.В. Застосування показників ефективності використання капіталу у практиці лікувально-профілактичних закладів.....                            | 13 |
| 6.  | Крупей Н.С. Функції податків.....                                                                                                                    | 15 |
| 7.  | Малинчак А.Р. Організація складання звітності за сегментами бізнесу.....                                                                             | 17 |
| 8.  | Черненко К. В., Діденко І. В. Формування ефективних напрямів функціонування підприємств зернопереробного під комплексу.....                          | 19 |
| 9.  | Юрченко О.А. Проблеми обліку втрат від нестач і псування цінностей у складі інших витрат операційної діяльності на фармацевтичних підприємствах..... | 20 |
| 10. | Балюк В.А. Оптимізація розрахунків за єдиним соціальним внеском.....                                                                                 | 21 |
| 11. | Аніпірова Л.І. Інформаційне забезпечення аналізу праці та її оплати в бюджетних установах.....                                                       | 23 |
| 12. | Базик С.Ф. Аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством.....                                                                | 24 |
| 13. | Базь Я.В. Підходи щодо визначення сутності дебіторської заборгованості.....                                                                          | 26 |
| 14. | Балабіна Л.М. Порівняльний аналіз обліку нематеріальних активів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.....             | 28 |
| 15. | Банах О.О. Шляхи вирішення забезпечення незалежності аудиторів.....                                                                                  | 30 |
| 16. | Басіста І.А. Методика порівняльного аналізу альтернативних інвестиційних проектів.....                                                               | 32 |
| 17. | Безкоровайна І.Я. Аналітична оцінка ефективності відтворення основних засобів на підприємстві.....                                                   | 34 |
| 18. | Березина І.В., Волкова Е.Н. Обзор подходов к трактованию термина "основные средства".....                                                            | 35 |
| 19. | Библик Н.В. Групування поняття "центр відповідальності".....                                                                                         | 37 |
| 20. | Бідюк Ю.А. Класифікація витрат в управлінському обліку.....                                                                                          | 41 |
| 21. | Бобер І.І. Організація внутрішньогосподарського контролю капітальних інвестицій.....                                                                 | 43 |
| 22. | Боднар І.Я. Наукові школи бухгалтерського обліку та їх вплив на розвиток обліку основних засобів.....                                                | 45 |
| 23. | Борді Т.В. До питання класифікації витрат у будівництві.....                                                                                         | 46 |
| 24. | Вашишин Н.В. Організація обліку виробничих запасів.....                                                                                              | 48 |
| 25. | Верига Я.І. Проблеми організації оплати праці та можливі шляхи їх вирішення.....                                                                     | 50 |
| 26. | Винник Н.В. "Витрати" у дослідженнях українських науковців.....                                                                                      | 52 |
| 27. | Винявська Г.В. Проблеми обліку доходів від реалізації товарів на торговельних підприємствах та шляхи їх вирішення.....                               | 54 |
| 28. | Вірт Ю.П. Організація аналізу витрат вищих навчальних закладів.....                                                                                  | 56 |
| 29. | Войтович Г.Л. Проблеми розвитку малих підприємств в Україні.....                                                                                     | 58 |
| 30. | Гайдук К.О. Резервний капітал в акціонерних товариствах: теоретичний аспект.....                                                                     | 60 |
| 31. | Галамай Г.Р. Методика проведення аудиту витрат санаторно-курортних установ.....                                                                      | 62 |
| 32. | Ганушак Н.М. Особливості системи управління дебіторською заборгованістю.....                                                                         | 64 |
| 33. | Гарбузюк А.О. Застосування МСФЗ в Україні.....                                                                                                       | 66 |
| 34. | Глинська О.Є. Сутність оплати праці як економічної категорії.....                                                                                    | 67 |
| 35. | Годованок Є.О. Теоретичні аспекти впровадження облікової політики.....                                                                               | 69 |
| 36. | Горна С.В. Проблемні аспекти та шляхи вдосконалення організації управлінського обліку на підприємстві.....                                           | 70 |
| 37. | Городецька М.В. Основні засоби: особливості визнання та оцінки.....                                                                                  | 72 |
| 38. | Грещук П.Д. Критерії аудиторської оцінки фінансової звітності.....                                                                                   | 73 |

Канцелал Н.А.,  
доцент,  
Полтавська державна аграрна академія

### КРИТЕРІЙ ВИЗНАННЯ ДОКУМЕНТА ПЕРВИННИМ

У системі бухгалтерського обліку важливим є розуміння “первинного” статусу документа, як такого, що є основою для фіксації господарської операції. У цьому значенні дискусійними є наступні визначення.

Первинний документ – документ, що містить відомості про господарську операцію та підтверджує її здійснення [2].

Первинні документи – це документи, створені у письмовій або електронній формі, що фіксують та підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення [3].

Виявлені розбіжності спонукають до поглибленого дослідження змісту і призначення окремих документів, що не фіксують факту здійснення господарської операції та, відповідно, не можуть називатися первинними. Це: розпорядження (дозволи) адміністрації на проведення господарських операцій; довіреність на одержання цінностей; рахунок-фактура; акт звіряння заборгованостей; калькуляція собівартості; вантажна митна декларація; податкова накладна, договір [1, с.11-12].

Очевидним є те, що розпорядження (дозволи) адміністрації на проведення господарських операцій не фіксують фактів здійснення таких операцій, а тому не є первинними документами бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим уточнення потребує п.2.1 Положення № 88, а також інформація, оприлюднена у листі Мініфіну від 27.11.2006 р. № 31-34000-20-23/25136.

Аналогічним і беззаперечним є твердження і відносно довіреності, проте “первинний” статус даного документа визнано листами Мініфіну від 03.08.2009 р. № 31-34000-20-16/20991, від 07.04.2006 р. № 31-34000-30-25/7186 та ін.), які можуть стати причиною хибних висновків у ході вирішення спору.

Рахунок-фактура також не є документом, що підтверджує факт господарської операції. Зокрема, це підтверджується у листах Мініфіну від 09.07.07 р. № 31-34000-20/23-4579/4800 та ін.

Акт звіряння заборгованостей не може бути підставою для задоволення вимоги про стягнення заборгованості, підтвердженої одним лише таким актом. І навпаки: якщо акт звіряння свідчить про відсутність заборгованості, а первинні документи про її наявність – має ухвалюватися рішення про стягнення такої заборгованості. Отже, акт звіряння заборгованостей не доводить факту господарських операцій та не є первинним документом бухгалтерського обліку.

Калькуляція собівартості – це документ, що містить виключно розрахунок витрат (на виготовлення одиниці виробу або послуг), а не підтвердження таких витрат, а тому його не можна вважати первинним документом.

Вантажно-митна декларація – це письмова заява митному органу, що містить дані про товар, митний режим та інші відомості і не може бути підставою для оприбуткування імпортованого товару. Імпортований товар необхідно оприбутковувати відповідно до даних первинного документу постачальника.

Не є однозначним і питання “первинного” статусу податкової накладної. Це пов'язано з тим, що даний документ є підставою для відображення розрахунків за податком на додану вартість у системі бухгалтерського обліку, що призводить до змін у структурі господарських засобів підприємства та джерел їх утворення. Проте, операція з відображення ПДВ не має самостійного значення, а є лише наслідком дії або події, що їй передують: придбання (оприбуткування) товарів, робіт чи послуг або їх продаж (відвантаження), перерахування або одержання оплати (коштів). Тож, податкова накладна не є первинним документом

бухгалтерського обліку, оскільки ілюструє наслідок обмінних операцій господарської діяльності.

Господарські договори в окремих випадках можуть набувати статусу первинного документа, оскільки їх укладення є подією, яка призводить до змін у структурі активів та джерел їх формування. Це, зокрема: договір відступлення права вимоги; договір про залік зустрічних односторонніх вимог; договір про скасування боргу; мирова угода. Дані типи господарських договорів не передбачають обов'язкового складання додаткових первинних документів (наприклад, акту передавання прав), а тому є основою для здійснення відповідних облікових записів.

В бухгалтерському обліку принцип повного висвітлення вимагає подання у звітності повної інформації про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій. Відповідно до цього будь-який господарський договір від моменту його укладання до початку виконання договірних умов можна класифікувати як подію, яка має потенційні наслідки, здатні вплинути на управлінські рішення. Таким чином, принцип повного висвітлення не заперечує можливості урахування майбутніх (договірних) зобов'язань, які не викликають зміни стану майна підприємства та його джерел, а, навпаки, наголошує на важливості такого обліку. Однак, у більшості випадків договір не вважається первинним документом з огляду на те, що його укладання не є господарською операцією.

Отже, у системі бухгалтерського обліку первинним слід визнавати документ, що містить інформацію про господарську операцію, яка має самостійне значення і викликає зміни в складі активів, власного капіталу чи зобов'язань підприємства.

### Список використаних джерел

1. Василенко А. Первинні документи: правила складання та застосування / А. Василенко / Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 16. – С. 9-17.
2. Україна. Закон. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 р. № 996-XIV: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

Пономаренко О.Г.,  
доцент,  
Полтавська державна аграрна академія

### АУДИТ: ФОРМАЛЬНО-СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ТЕРМІНУ

Для теорії та практики аудиту важливим є з'ясування змісту дефініцій, їх всебічний аналіз. Розгляд терміну „аудит” з використанням методичного інструментарію формально-структурного аналізу доцільно здійснювати у розрізі визначальних елементів (суть, мета, об'єкт, суб'єкт, вимоги до інформації, основний споживач результатів, форма підсумку дослідження). Це дозволить визначити тенденції генези останніх у процесі становлення аудиту в Україні.

З метою систематизації методологічних підходів до визначення аудиту, доцільно виокремити два укрупнені напрями: аудит у вузькому трактуванні – науковці посилаються переважно на визначення, наведені в нормативних актах та аудит у широкому трактуванні – науковці звертають увагу не лише на перевірку (експертизу) звітності, а і на встановлення об'єктивності окремих частин системи господарювання клієнта з виявленням резервів удосконалення; на реалії економічного життя в ринковому середовищі; сфери бізнесу, обмежено регульовані державою.